

Leisi Jäätmejaama keskkonnamõju eelhinnang

Sissejuhatus

Käesolev eelhinnang on antud kavandatava Leisi Jäätmejaama rajamisega kaasnevate keskkonnamõjude kohta. Eelhinnangu eesmärk on analüüsida, kas Leisi valla poolt väljavalitud jäätmejaama asukohale ja seal plaanitava tegevusega võivad kaasneda keskkonnale kahjulikud mõjud ja nende võimaliku tekkimise puhul pakkuda välja abinõud nende leevendamiseks. Eelhinnanguga antakse seisukoht keskkonnamõjude hindamise protseduuri läbiviimise vajalikkuse kohta.

Kavandatav objekt ja seal plaanitavad tegevused

Kavandatav objekt, Leisi Jäätmejaam, plaanitakse algatatud detailplaneeringu kohaselt rajada ca 0,5 ha suurusele maa-alale, mis asub Leisi alevikus Biopuhasti katastriüksuse 40301:004:0158, Posti katastriüksuse 40301:004:0271 ja Aia tänava vahelisel maal. Planeeritav maa on hetkel reformimata jätkuvalt riigi omandis olev maa, mida vald plaanib detailplaneeringu käigus taotleda munitsipaalomandisse. Hetkel hoonestamata maa on kogu ulatuses põllu kõlvik, mis on juba mitu aastat põllumajanduslikust kasutusest väljas. Planeeringuala piirneb valla omandis oleva Aia tänavaga, seega juurdepääs avalikult teelt on olemas. Plaanitav tegevus on taaskasutatavate jäätmete liigiti kokkukogumine vastavatesse jäätmete kogumiskonteineritesse ning liigitikogutud jäätmete taaskasutusse suunamine. Jäätmejaamas ei plaanita jäätmete ladestamist ega biolagunevate jäätmete kompostimist, samuti ei plaanita jäätmejaama kasutada ümberlaadimis- või sorteerimisjaamana.

Rajatavas jäätmejaamas plaanitakse koguda põhiliselt järgmisi jäätmeliike:

- ohtlikud jäätmed
- elektri- ja elektroonikajäätmed
- vanarehvid
- pakendijäätmed
- vanapaber ja papp
- metallijäätmed
- suuregabariidilised jäätmed
- ehitusjäätmed
- vanad riideesemed
- plasttooted, sh kile
- töötlemata puit

Plaanitakse ka segaolmejäätmete kilekotipõhist vastuvõttu, kusjuures selleks nähakse ette suletavad konteinerid, mida tühjendatakse korraldatud jäätmeveo korras selleks valitud jäätmekäitlusettevõtte poolt.

Hoonetest on plaanis rajada valvurihoone ning hoone ohtlike jäätmete ja elektroonikaromude jaoks. Ohtlike jäätmete kogumishooneena võidakse kasutada ka selleks otstarbeks kohandatud spetsiaalset konteinerit.

Lähtuvalt Jäätmeseaduse § 12 lg-st 2 ja § 31 lg-st 1 peavad kohalikud omavalitsused korraldama jäätmehoolduse arendamist, sealhulgas jäätmete sortimist ja liigiti kogumist oma haldusterritooriumil. Keskkonnaministri 16.01.2007. a määruse nr 4 „Olmejäätmete sortimise kord ning sorditud jäätmete liigitamise alused” § 3 lg-s 2 on nimetatud jäätmeliigid, mille liigiti kogumist peab kohalik omavalitsus korraldama.

Kuna lähim jäätmejaam (Maasi Jäätmejaam) asub Leisi valla elanikele ebamõistlikult kaugel, on jäätmejaama Leisi alevikku rajamise eesmärk valla elanike normaalne teenindamine jäätmete äraandmisel ja nende huvide eest seismine. Plaanitav tegevus peaks omakorda vähendama keskkonna reostamist ja risustamist ja suurendama taaskasutusse suunatavate jäätmete osakaalu. Kokkuvõttes luuakse valla elanikele eeldused võimalikult mugavalt ja keskkonnasõbralikult prügist lahti saada, kusjuures kavandatav tegevus omab positiivset pikaajalist mõju.

Lähiümbruse üldised keskkonnatingimused

Kavandatava tegevuse asukohas ega selle lähiümbruses ei asu vääriselupaiku, kaitstavaid loodusobjekte ega Natura 2000 võrgustiku alasid, samuti puuduvad kultuurimälestised ning muinsuskaitsetud objektid. Maa-ala ei ole tiheasustusega ala maareformi seaduse tähenduses. Planeeritava jäätmejaama kaugus lähima elamuni on ca 200 m, lähim puurkaev (Leisi kooli pumbamaja) asub ca 120 m kaugusel.

Teadaolevalt ei paikne planeeringualal riigile kuuluvat maavara. Ehitamise ajal ning hilisemal majandamisel ei ole ette näha sellist tegevust, mis tingiks piirkonnas väheesinevate loodusressursside olulist kasutamist. Planeeringualal ei ole ette näha vibratsiooni, valgus-soojus- või kiirgussaaste tekkimist. Nii ehitamise kui ka toimimise ajal ei ole ohtu avariolukordade tekkele, mis võiksid avaldada mõju inimese tervisele või keskkonnale.

Samuti ei ole tõenäoline, et kavandatava tegevusega kaasneks piiriülene mõju.

Võimalikud negatiivsed keskkonnamõjud on lokaalse iseloomuga ja seotud eelkõige jäätmete kontsentreerimisega ühte konkreetsesse kohta.

Alljärgnevalt hinnatakse järgmisi võimalikke keskkonnamõjusid:

- õhusaaste, hais
- müra
- veesaaste
- jäätmete
- visuaalne aspekt

Õhusaaste, hais

Jäätmejaamast õhku sattuvateks heitmeteks võivad olla liiklusest tekitatud tolmu ja võimalik jäätmetest tulenev hais. Hetkel on jäätmejaama juurdepääsutee (Kivi ja Aia tänavad) veel kruuskattega, kuid 2010. a on nendele tänavatele plaanis rajada mustkate. Ka jäätmejaama platsid on planeeritud tolmuvaba kattega. Seega jäätmejaama rajamisel ja hilisemal ekspluateerimisel seoses jäätmete transpordiga tolmu probleemi ei tohiks olla. Muud õhusaastet ega haisu kogutud jäätmetelt teadaolevalt ei eraldu. Kuna biolagunevaid jäätmeid vastu ei võeta ja komposteerimist ei toimu, siis sellest tulenevat haisuprobleemi ei teki. Plaanitud on küll kilekotipõhist segaolmejäätmete vastuvõttu, kuid nende jaoks nähakse ette luugiga suletavad konteinerid, mida tühjendatakse regulaarselt korraldatud jäätmeveo korras.

Müra

Müra võib tekkida jäätmete transpordiga (toomine, äravedu, laadimine) seotud tegevusest. Kui jaama töökorraldus planeerida selliselt, et jäätmeid toovad jaama jäätmevaldajad ise ja jaam on jäätmete vastuvõtuks avatud ainult osadel päevadel (2-3 päeva nädalas ca 4 tundi, siis on mürataseme üldine suurenemine praktiliselt olematu. Samuti tuleb arvestada, et jäätmevoog jaama on väike. Veelgi vähem tekib müra jäätmete jaamast äraviimisel, kuna väikeste jäätmekoguste tõttu on eeldatav tühjendamissagedus taaskasutatavate jäätmete (v.a. pakendid) paar korda aastas. Segaolmejäätmete konteinereid tühjendatakse sagedamini (1 kuni 2 korda kuus). Kuna jäätmete töötlemist üldjuhul ette ei nähta, siis sellest tulenevat müra ei teki. Kõne alla võib tulla üks kord aastas puidujäätmetest hakke valmistamine. Mürataseme ajutist tõusu võib ette näha ehitusperioodi jooksul, aga kuna lähim elamu asub ca 200 m kaugusel, siis see olulist mõju ei avalda.

Veesaaste

Põhjavee reostuskaitstuselt asub planeeringuala Leisi valla üldplaneeringu andmetel nõrgalt ja keskmiselt kaitstud ala piiril, mistõttu põhjavesi on küllalt hästi kaitstud nii mineraalse- kui ka orgaanilise reostuse suhtes. Väärub märkimist, et läänepoolt vahetult piirneval alal on teostatud savivarude uuring (Leisi-Parasmetsa saviala). Uuringute põhjal on teada, et alal on savikihi keskmine paksus 3,3 m. Mõju pinna- ja põhjaveele võib tekkida jäätmejaama kogutud jäätmetelt (saastunud sadevesi). Ohtlike jäätmete puhul võib esineda eelkõige vedelate ohtlike jäätmete sattumist pinnasesse ja pinnavette, aga vastavate ohutusnõuete täitmisel ei tohiks veesaaste probleemiks olla. Jäätmejaama projekteerimisel tuleb ette näha vajalikud

kaitsemeetmed, et vältida vedelate ohtlike jäätmete leket kogumisruumis. Ohtlike jäätmete ladustamine on lubatud ainult sisetingimustes ja selleks ettenähtud ruumis. Samuti tuleb kõvakattega pindadelt ette näha sademetevee kogumine ja kanaliseerimine, mida võimaldab naabruses asuv reoveepuhasti. Ka valvurihoone olmereovesi juhitakse naabruses asuvasse puhastusseadmesse.

Jäätmeteke

Võimaliku jäätmetekkena võib nimetada laadimise ajal võimaliku lenduva prahi (kile, paber, papp) ohtu. Rakendusmeetmena tuleks kasutada selleks sobivaid konteinereid ja jäätmejaama territoorium piirata aiaga.

Visuaalne aspekt

Selliseid tegevusi või seadmeid, mis visuaalselt oluliselt häiriks, jäätmejaama ei planeerita. Plaanitavad konteinerid ja muud jäätmejaama rajatised sobivad muuhulgas kokku naabruses asuva biopuhasti rajatistega. Detailplaneeringus tuleb ette näha planeeringualaga piirneva olemasoleva kõrghaljastuse säilitamine. Plaanitavatest rajatistest tuleneva negatiivse visuaalse mõju vähendamiseks tuleks detailplaneeringu koostamise käigus kaaluda kaitsehaljastuse rajamise vajadust.

Hinnang

Lähtuvalt eeltoodust ei kaasne jäätmejaamaga olulist keskkonnamõju. Kuna suurendatakse taaskasutusse suunavate jäätmete kogust, on tegevus üldplaanis positiivse iseloomuga. Kõik keskkonnamõjudega seonduvad küsimused on võimalik lahendada detailplaneeringu koostamise ja projekteerimise käigus. Detailplaneeringu koostamisel tuleb käsitleda järgmisi keskkonnaohutuse aspekte: piirdeaia rajamine, sadevete kogumine ja kanalisatsiooni suunamine, konteinerite valik ja paigutus platsil, samuti planeeritav töökorraldus.

Koostas: Enno Reis

11.03.2010